

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **513** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 4 juni 2010 (2009-2010)

Voorstel van resolutie

van de heren Luckas Van Der Taelen, Filip Watteeuw, Bart Caron,
Dirk Peeters en Hermes Sanctorum en de dames Elisabeth Meuleman
en Mieke Vogels

betreffende de Vlaamse dag en de Vlaamse week
op de Wereldtentoonstelling Sjanghai 2010

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Ann Brusseel

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jan Roegiers;
de heren Matthias Diependaele, Marc Hendrickx;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyssens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de dames Marijke Dillen, Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin;
de heren Marnic De Meulemeester, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Mia De Vits;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

513 (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking werd op datum van woensdag 19 mei 2010 een voorstel van resolutie besproken aangaande de Vlaamse dag en de Vlaamse week op de Wereldtentoonstelling Sjanghai 2010. Deze bespreking resulteerde in de verwerping van het voorstel.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER LUCKAS VAN DER TAELEN NAMENS DE INDIENERS VAN HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De heer *Lukas Van Der Taelen* stelt dat de problematiek inzake China vrij algemeen bekend is. Deze problematiek is overigens ook niet nieuw. De Volksrepubliek China heeft immers nooit echt goed gescoord op een aantal domeinen (mensenrechten, rechten van nationale minderheden, sociale omstandigheden, bescherming van het leefmilieu enzovoort) waaraan in het Westen groot belang wordt gehecht. De situatie is over de laatste decennia heen steeds schizofrener geworden. Enerzijds is China in economisch opzicht een steeds belangrijker speler geworden, maar anderzijds heeft dit toenemend economisch liberalisme niet geleid tot een evenredige evolutie in zijn politieke systeem. Dat laatste is nog steeds even repressief. In die zin lijkt het huidige China, met zijn combinatie van een autoritair politiek systeem en een behoorlijk verregaand economisch liberalisme, volgens het lid wel wat op het Europa van de negentiende eeuw.

Het onmiskenbare economische succes van China mag ons dan ook niet blind maken voor de vele donkere kanten van het regime. Zo blijven de rapporten van allerhande mensenrechtenorganisaties over de toestand in China nog steeds bijzonder negatief. Exemplarisch hiervoor is onder andere het hoge aantal doodstraffen dat jaarlijks in China wordt voltrokken. Dit meestal na processen waar er niet eens in een beroepsmogelijkheid is voorzien. De harde Chinese aanpak van de lokale bevolking in Tibet en Xinjiang is eveneens algemeen bekend. En ook het feit dat China een van de grootste vervuilers ter wereld is en zich niet of nauwelijks iets gelegen laat aan de meeste internationale milieuverdragen wordt steeds meer onderkend.

Om al die redenen wordt in het voorliggende resolutievoorstel dan ook gevraagd dat de minister-president – die dra op zending naar China vertrekt – dit te berde zou brengen bij de gesprekken en contacten die hij in Sjanghai zal hebben met Chinese verantwoordelijken. Het spreekt daarbij voor zich dat men daar best geen al te grote verwachtingen rond zou koesteren. Maar het lid is er desalniettemin wel van overtuigd dat het juiste woord, op de juiste plaats, op het juiste moment, op termijn wel degelijk enig effect kan sorteren. Constructief met elkaar praten is immers een fundamenteel democratisch principe.

II. BESPREKING

Mevrouw *Ann Brusseel* verklaart het inhoudelijk eens te zijn met de geschetste problematiek. De mensenrechtensituatie in China is inderdaad lamentabel te noemen. Desalniettemin zal de Open Vld-fractie zich onthouden bij de stemming over dit resolutievoorstel.

De eerste reden voor deze onthouding is dat het statement dat men nu wil maken absoluut niet meer op tijd komt. Wil men dit soort van initiatieven met enige kans op succes ondernemen, dan moet men de zaken tijdig aankaarten. De acties die gevoerd werden rond de Olympische Spelen van Peking 2008 – en die de Chinese autoriteiten wel degelijk in verlegenheid hebben gebracht – waren hier een goed voorbeeld van. Wilde men ook rond de Wereldtentoonstelling Sjanghai iets doen, dan had men de zaken reeds onmiddellijk na afloop van de genoemde Olympische Spelen moeten beginnen voorbereiden. In die tweejarige periode had zich desgevallend een nuttig diplomatiek en politiek offensief kunnen ontwikkelen. Nu is men qua timing echter hopeloos te laat.

Daarnaast drukt mevrouw Brusseel haar twijfel uit over het feit of Vlaanderen überhaupt wel het nodige gewicht in de schaal kan leggen om enige indruk te maken op de Chi-

nese overheden. Ook België zou trouwens daarvoor overigens niet het nodige soortelijke gewicht hebben. Haars inziens zou – in dit soort van aangelegenheden – enkel de Europese Unie (EU), als geheel, een potentiële gesprekspartner voor China kunnen zijn.

Afsluitend laat het lid ten persoonlijken titel ook nog opmerken dat Vlaanderen, vooraleer het diplomatieke initiatieven wil nemen inzake de naleving van de mensenrechten in verre werelddelen, ervoor moet zorgen dat het zelf ook tot de besten van de klas behoort. Zulks veronderstelt dus dat we ook eerst in het reine komen met bepaalde aanslepende problematieken die zich hier stellen.

De heer *Matthias Diependaele* verklaart zich inhoudelijk wel terug te kunnen vinden in de geschetste problematiek. Dat er in China ernstige problemen zijn op een aantal domeinen is ook algemeen bekend. Dit belet evenwel niet dat ook hij het voorliggende resolutievoorstel totaal laattijdig acht te zijn. Daarom ware het, zijns inziens, beter om in meer algemene termen aan de Vlaamse Regering te vragen in welke mate zij de eerder door het Vlaams Parlement aangenomen resoluties over China heeft nageleefd.

Verder is het misschien wel correct dat Vlaanderen te klein is om te kunnen wegen op China, maar dit geldt dan even goed voor het Belgische niveau. En zelfs aangaande het Europese niveau heeft hij zijn twijfels, aangezien het respect voor de mensenrechten en de politieke dialoog voorkomen in de teksten van zowat alle internationale akkoorden die de Europese Unie afsluit, zonder dat dit blijkbaar erg veel effect sorteert. Zijns inziens mag men zich in dit soort van aangelegenheden echter niet a priori laten verlammen door een gevoel van machteloosheid.

De zijdelingse bemerking aangaande mensenrechtenproblemen in Vlaanderen, laat de heer Diependaele ten slotte volledig voor rekening van de voorgaande spreekster.

De heer *Paul Delva* beaamt dat de situatie van de mensenrechten in China niemand koud laat. De problematiek komt dan ook regelmatig aan bod in dit parlement en elders. Nog afgezien hiervan, meent echter ook hij dat er een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen principes, instrumenten en timing, waarbij er ook goed rekening moet worden gehouden met de context. Behoudens voor wat de principes betreft, leveren alle andere elementen, zijns inziens, problemen op. Het debat over de toestand van de mensenrechten in China mag, met andere woorden, best aangewakkerd worden, maar dan stelt zich meteen ook de vraag hoe, wanneer en door wie dit best gebeurt.

Voor de heer Delva is het duidelijk dat deze kwestie enkel effectief aangekaart kan worden door de Europese Unie en dit best in het kader van de bestaande EU-China-strategie, binnen dewelke Europese en Chinese topambtenaren halfjaarlijks overleg met elkaar plegen. Hij verwijst dienaangaande naar de Nederlandse Adviesraad Internationale Betrekkingen die ondubbelzinnig tot de bevinding kwam dat de marge voor een eigen bilateraal beleid in deze uitermate klein is, hetgeen de Raad tot de conclusie leidde dat de beste mogelijkheden om op te treden zich op multilateraal vlak situeren. Wat voor Nederland geldt, geldt a fortiori ook voor Vlaanderen.

Tevens wijst de heer Delva erop dat dra een Vlaamse milieuwEEK doorgaat in China, hetgeen Vlaanderen de gelegenheid zal geven om daar het beste van zijn duurzame technologie in de schijnwerpers te zetten. Het komt hem – mee in het licht van de bestaande milieuproblemen in China – dan ook niet aangewezen voor dit te hypothekeren door nu nog snel-snel een onvoldragen resolutie te stemmen. Dit is met andere woorden niet de juiste tijd, noch de juiste gelegenheid om met een dergelijk resolutievoorstel op de proppen te komen.

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verklaart zich te kunnen vinden in de eerder geformuleerde bemerkingen aangaande het timingprobleem. Haars inziens is deze resolutie dermate ontijdig dat er niet kan worden op ingegaan. Dit belet evenwel niet dat de situatie van de mensenrechten in China een blijvend probleem vormt, dat – te gepasten tijde – wel degelijk onze aandacht verdient. Een goed onderbouwde resolutie richting Vlaamse en Federale Regering lijkt hier insgelijks op haar plaats. Maar het zou niet ernstig zijn om deze tekst er nu nog snelsnel door te jagen. Afsluitend wijst ze er nog op dat er zich ook binnenslands nog problemen stellen inzake mensenrechten. En ook deze verdienen onze aandacht.

Ook de heer *Ludwig Caluwé* acht het timingprobleem onoverkomelijk te zijn. Zo is het niet ernstig om in een pas zeer recent ingediend en onmiddellijk in commissie geagendeerd resolutievoorstel nog te vragen dat op de Vlaamse dag (ergo op 24 mei eerstkomende), ons sociaal overlegmodel, nota bene ook nog na gezamenlijke voorbereiding met de SERV, voor het voetlicht zou worden gebracht. Dit zou immers betekenen dat, gezien we vandaag reeds 19 mei zijn, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, SERV, hoop en al nog een dag of drie heeft om de hele zaak op te zetten.

De heer *Lucas Van Der Taelen* verklaart begrip te kunnen opbrengen voor de opmerkingen en bekommernissen die hier geformuleerd werden. Ook hij staat achter de idee om de meest gepaste actie op het meest geschikte forum te ondernemen.

Hij verduidelijkt dat dit resolutievoorstel vooral ingegeven was door de wens om gebruik te maken van dit specifieke ogenblik, dat prima facie toch een opportuniteit leek te bieden. Het was daarbij ook niet zijn bedoeling om het startschot te geven voor een grootscheeps diplomatiek initiatief. Hij wilde louter een oproep lanceren om onder vier ogen een goed gesprek te hebben met een aantal Chinese gezagsdragers.

Afsluitend roept de heer Van Der Taelen op om – zoals ten aanzien van China soms wel eens gebeurt – niet alles ondergeschikt te maken aan economische belangen. Aandacht voor de mensenrechten is en blijft belangrijk.

III. STEMMING

Ter stemming gelegd, wordt het voorstel van resolutie betreffende de Vlaamse dag en de Vlaamse week op de Wereldtentoonstelling Sjanghai 2010 verworpen met 5 stemmen tegen 1, bij 2 onthoudingen.

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE

De verslaggever,

An BRUSSEEL